

Dysleksja - zrozumieć i pomóc

Bardzo istotne jest wczesne wykrywanie opóźnień rozwojowych i wczesna interwencja, mające na celu przygotowanie takich dzieci do podjęcia nauki szkolnej. Rozpoczęcie działań poradniczych wobec dzieci zagrożonych dysleksją już w wieku przedszkolnym, pozwala na wyrównanie braków jeszcze przed podjęciem nauki.

Najczęściej jednak problemy ujawniają się dopiero w szkole.

Należy mieć świadomość, że większość dzieci dyslektycznych wymaga specjalistycznych oddziaływań terapeutycznych, zwłaszcza że z zaburzeniami dyslektycznymi współwystępować mogą zaburzenia mowy, orientacji przestrzennej czy zaburzenia emocjonalne. Zaburzenia mowy stanowią jeden z pierwszych objawów opóźnień funkcji percepcyjno-motorycznych (słuchowych i kinestetyczno-ruchowych). Zaburzenia emocjonalne (np. postawy lękowe czy agresywne) są natomiast konsekwencją nieprzezwyciężonych trudności w nauce.

Nauczyciel jako pierwszy powinien dostrzec dysharmonie rozwojowe u swoich uczniów i uświadomić ten fakt rodzicom. W pracy dydaktycznej powinien zadbać o prawdziwe zindywidualizowanie podejścia do ucznia dyslektycznego. Indywidualizacja podejścia to słowo wytrych, ale spróbujemy sprecyzować co się pod nim kryje. W zależności od charakteru trudności dziecko powinno dostawać więcej czasu na wykonywanie zadań pisemnych, w miarę możliwości nie powinno być odpytywane z czytania w obecności całej klasy, a zadawane prace nie powinny przekraczać jego możliwości. Aby nie dopuścić do rozwoju zaburzeń emocjonalnych dziecka, należy doceniać jego wysiłek włożony w wykonanie zadania, nawet, jeśli nie doprowadza on do pełnego sukcesu. Znając mocne strony ucznia trzeba zadbać o to, aby mógł je zaprezentować przed klasą i nie dopuścić do tego, by uczeń nabrał przekonania, że jest bezwartościowym nieudacznikiem. Uczeń, który nie jest sfrustrowany nie traci ochoty na chodzenie do szkoły i chętniej z nami współpracuje. Należy też zadbać o to, by rodzice (o ile jeszcze nie mają wiedzy na temat dysleksji) poznali i zrozumieli problemy dziecka, uświadomili sobie

konieczność przeprowadzenia badań specjalistycznych, a potem uczestnictwa w terapii pedagogicznej.

Dysleksja - wskazówki praktyczne dla nauczycieli

Sprawdź swojego ucznia

Kwestionariusz zachowań dziecka "ryzyka dysleksji" - SRD - M.

Bogdanowicz

(dotyczy przedszkolaków i uczniów młodszych klas szkoły podstawowej)

1. Dziecko jest mało sprawne ruchowo - słabo biega, źle funkcjonuje w zabawach ruchowych.
2. Dziecko ma problemy z zawiązywaniem sznurowadeł, zapinaniem guzików. wiązaniem kokardek.
3. Dziecko niechętnie rysuje.
4. Dziecko ma trudności z posługiwaniem się nożyczkami.
5. Dziecko niechętnie bawi się układankami, klockami LEGO, puzzlami.
6. Dziecko jest oburęczne - wykonując czynności posługuje się raz jedną, raz drugą ręką.
7. Dziecku sprawia problem odróżnienie prawej i lewej strony swojego ciała (ręki, nogi, oka).
8. Dziecko ma problem z określeniem kierunków w przestrzeni (nieprawidłowo używa przyimków: nad, pod, przed, od).
9. Dziecko ma trudności z opanowaniem i zapamiętywaniem nowych wierszyków i piosenek.
10. Dziecko ma trudności z zapamiętywaniem materiału uszeregowanego w serie i sekwencje, tj.: nazwy dni tygodnia, miesiący, liter alfabetu, szeregów cyfrowych i innych.
11. Dziecko ma trudności z koncentracją uwagi, łatwo rozprasza się.
12. Dziecko ma trudności w zrozumieniu i rozwiązywaniu zadań wymagających myślenia logicznego.

13. Dziecko ma problem z budowaniem zdań, zmienia szyk wyrazów w zdaniu.
14. Dziecko przekręca słowa (mówi np. kraktor), zmienia przedrostki w wyrazach, albo używa nieprawidłowych form gramatycznych.
15. Dziecko ma wadę wymowy.
16. Dziecko nie umie odróżnić głosek o podobnym brzmieniu (np. g-k, z-s, d-t, w-f).
17. Dziecko ma trudności z wyróżnianiem głosek w wyrazie.
18. Dziecko ma trudności z odróżnianiem i zapamiętywaniem kształtów podobnych liter, np. m-n, l-t, t-ł.
19. Dziecku sprawia problem odróżnianie i zapamiętywanie kształtów identycznych, lecz inaczej położonych w przestrzeni np.: p-b, d-b.
20. Dziecko ma trudności z rozmieszczeniem rysunku na kartce.
21. Dziecko pisze litery i cyfry zwierciadlanie oraz odwzorowuje wyrazy przez zapisywanie ich od strony prawej do lewej.
22. Dziecko ma problem z odtwarzaniem prostych szlaczków i figur geometrycznych.

Ryzyku dysleksji poświęcona jest książka prof. Marty Bogdanowicz pt. „Ryzyko dysleksji - problem i diagnozowanie”;

Jeżeli zauważysz, że twój uczeń ma chociaż część z wymienionych objawów, warto zasugerować rodzicom wizytę w poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Jak stworzyć warunki do efektywnej współpracy uczniowie - nauczyciel?

1. Oceniaj ich osiągnięcia we właściwy sposób. Udzielaj pochwały po każdej poprawnej odpowiedzi, natomiast unikaj stawiania ocen za odpowiedzi słabe i nie na temat.

2. Daj uczniom do zrozumienia, że oczekujesz większych osiągnięć. W publikacjach naukowych podkreśla się, że wysokie oczekiwania wpływają na podwyższenie osiągnięć.
3. Czekaj...czekaj... czekaj, aż uczeń odpowie. Jeżeli odpowie źle, naprowadzaj go na trop, a potem zadaj kolejne pytanie na ten sam temat.
4. Koncentruj swój krytycyzm na zadaniu, nie na uczniu. Powiedz raczej: "Ten fragment powinien zawierać więcej konkretów", a nie: "Twój sposób pisania jest słaby".
5. Staraj się, żeby słabi uczniowie nie siedzieli daleko od Ciebie. Zwracaj się równie często do słabych uczniów jak do pozostałych.
6. Gdy uczniowie wykonują na lekcji zadanie sami, często podpatruj pracę słabych uczniów. Wiadomo, że słabi uczniowie gubią się w pracy i zadania nie wykonują. W takich przypadkach nie należy wyznaczać następnego zadania.
7. Przekazuj im często swoje spostrzeżenia na temat ich pracy. Zauważaj, że zrobili postępy, dostrzegaj częściowe sukcesy. "Sześć zadań na dziesięć jest dobrze rozwiązanych. Teraz potrzeba tylko byś popracował nad czterema".